

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci **maloletého R. K.**, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou za účasti otca B. K., bývajúceho v B. a matky M. Č., bývajúcej vo V., **o návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do jeho starostlivosti a o návrhu na pozbavenie rodiča výkonu rodičovských práv a povinností s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 4 P 102/2012, o dovolaní otca maloletého dieťaťa proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 31. augusta 2012 sp. zn. 2 CoP 69/2012, takto

r o z h o d o l :

Konanie o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 31. augusta 2012 sp. zn. 2 CoP 69/2012 v časti, v ktorej krajský súd vyslovil, že na konanie vo veci je príslušný Okresný súd Vranov nad Topľou **z a s t a v u j e**.

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 31. augusta 2012 sp. zn. 2 CoP 69/2012 v časti, v ktorej potvrdil uznesenie Okresného súdu Vranov nad Topľou z 30. mája 2012 č.k. 4 P 102/2012-156 **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením z 30. mája 2012 č.k. 4 P 102/2012-156 ustanovil maloletému R. K. na zastupovanie v predmetnom konaní ako opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, oddelenie SPO detí a sociálnej kurately. Súd vychádzal zo zistenia, že ak ide o právny úkon medzi deťmi samými alebo o právny úkon medzi i len jedným z detí, hoci i len jedným z rodičov, nemôže dieťa zastúpiť ani jeden z rodičov, preto je potrebné dieťaťu ustanoviť podľa § 31 Zákona o rodine opatrovníka. To isté platí, aj keď ide o konanie pred súdom alebo iným orgánom.

Krajský súd v Prešove na odvolanie otca maloletého uznesením z 31. augusta 2012 sp. zn. 2 CoP 69/2012 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Zároveň krajský súd rozhodol o námietke otca proti postúpeniu veci Okresnému súdu Vranov nad Topľou tak, že vyslovil, že na konanie vo veci 4 P 102/2012 Okresného súdu Vranov nad Topľou (na Okresnom súde Bratislava V vec vedená pod sp. zn. 20 P 135/2012) je príslušný Okresný súd Vranov nad Topľou. Rozhodnutie pokiaľ išlo o odvolanie otca voči uzneseniu súdu prvého stupňa o ustanovení opatrovníka odôvodnil poukazom na § 31 ods. 2, 4 Zákona o rodine. Uviedol, že Zákon o rodine v právnych vzťahoch medzi rodičmi a ich maloletými deťmi obsahuje vlastnú špeciálnu právnu úpravu pre prípad kolízie záujmov. Vychádza zo zvýšenej miery ochrany, ktorú poskytuje maloletému dieťaťu ako zastúpenému. Preto v zmysle § 31 ods. 2 Zákona o rodine stačí len potencionálna možnosť, že by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom. Nevyžaduje sa v tomto smere danosť kolízie záujmov, ale stačí možnosť ich existencie. Tá je v zmysle ustálenej súdnej praxe daná vždy, ak ide o konanie, v ktorom sú účastníkmi rodič aj maloleté dieťa. Ak teda nastane prípad, že pre existenciu dôvodov podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine nemôže žiadny z rodičov ako zákonný zástupca zastúpiť svoje maloleté dieťa, súd mu ustanoví opatrovníka. Ide o osobitný typ opatrovníka – „kolízny opatrovník“. Keďže sa ustanovuje len na konkrétne konanie, resp. vykonanie úkonu, jeho funkcia zanikne skončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorý bol ustanovený. Opatrovníkom môže byť aj právnická osoba, najčastejšie prichádza do úvahy orgán sociálnoprávnej ochrany detí, pričom jeho súhlas s ustanovením sa nevyžaduje. Konštatoval, že v súlade s uvedenými podmienkami postupoval aj súd prvého stupňa. Odvolací súd nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by súdom ustanovený kolízny opatrovník nemohol alebo nebol spôsobilý túto funkciu vykonávať. Rozhodnutie súdu prvého stupňa preto potvrdil (§ 219 O.s.p.). Pokiaľ išlo o námietku otca maloletého dieťaťa týkajúcu sa postúpenia predmetnej právnej veci z Okresného súdu Bratislava V na Okresný súd Vranov nad Topľou, krajský súd poukázal na ustanovenie § 105 ods. 1 až 3 O.s.p. Z upovedomenia o postúpení veci, ktoré bolo doručené aj otcovi maloletého, je zrejmé, že spis bol postúpený z Okresného súdu Bratislava V z dôvodu, že už v čase podania návrhu vo veci samej, matka maloletého sa spoločne s maloletým R. K. zdržiavala v obvode Okresného súdu Vranov nad Topľou, u ktorého trvá miestna príslušnosť, pretože tento súd naposledy rozhodol vo veci starostlivosti o maloletého v konaní sp. zn. 9 P 129/2012 a rovnako na tomto súde je vedené aj ďalšie konanie sp. zn. 9 P 145/2012. Okresný súd Bratislava V mal vedomosť o tom, že po presťahovaní sa matky s maloletým dieťaťom do nového bydliska, Okresný súd Vranov nad

Topľou vydal 16. apríla 2012 uznesenie (sp. zn. 9 P 129/2012), ktorým zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky. Nadriadený súd - Krajský súd v Prešove preto konštatoval, že bydlisko maloletého (a jeho matky) je v obvode Okresného súdu Vranov nad Topľou, miestna príslušnosť Okresného súdu Vranov nad Topľou je teda daná. Preto postupom podľa § 105 ods. 2, 3 O.s.p. nadriadený súd rozhodol, že na konanie v predmetnej veci je príslušný Okresný súd Vranov nad Topľou.

Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu podal otec maloletého dovolanie (proti výroku a súčasne proti odôvodneniu). Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie krajského súdu ako aj okresného súdu a vec postúpil Okresnému súdu Bratislava V na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. f/, g/ O.s.p. Uviedol, že rozhodnutie okresného súdu o ustanovení opatrovníka bolo vydané miestne nepríslušným sudcom. Toto považuje za odňatie možnosti konať pred súdom. Navyše súdom vytkol, že mu nezaslali potvrdenie o prevzatí a pridelení veci zákonnému senátu Krajského súdu v Prešove, čo považuje za porušenie práva na zákonného sudcu. Ďalej vytkol odvolaciemu súdu, že nenariadil pojednávanie (§ 214 ods. 1 O.s.p.). Odvolací súd potvrdil predmetné uznesenie Okresného súdu Vranov nad Topľou bez toho, aby presne špecifikoval toto uznesenie a jeho predmet priamo vo výroku tohto uznesenia. Zároveň uviedol, že Okresný súd Bratislava V mal predložiť vec svojmu nadriadenému súdu (t.j. Krajskému súdu v Bratislave) a nie postúpiť vec Krajskému súdu v Prešove. Rozhodnutie krajského súdu považuje za zmätočné. Krajský súd bol povinný vydať osobitné uznesenia a rozhodnúť tak o odvolaní proti uzneseniu o ustanovení opatrovníka (č.l. 156) a o odvolaní proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí námietky otca maloletého podanej podľa § 105 O.s.p. Ak krajský súd rozhodol v rámci jedného uznesenia, mal tomu predchádzať postup súdu podľa § 112 O.s.p. Postup súdu bol zmätočný. Súd priamo pristúpil k flagrantnej manipulácii súdneho konania, ktorú preukazuje zámerná a účelovo nesprávna aplikácia právneho predpisu – a to dezinterpretácia § 105 O.s.p. Na základe skutkového a právneho stavu predmetného súdneho konania vo veci návrhu navrhovateľa (otca dieťaťa) vo veci samej, navrhovateľ (otec dieťaťa) bol povinný podať námietku do 15 dní na Okresnom súde Bratislava V, ktorý uskutočnil postúpenie veci (predmetného návrhu navrhovateľa – otca dieťaťa na začatie konania) – procesný úkon. Má za to, že Krajský súd v Prešove si uzurpoval právomoc, ktorá patrila Krajskému súdu v Bratislave. Namietal aj zaujatosť senátu krajského súdu, ktorý vo veci rozhodoval ako aj sudkyne okresného súdu. Maloleté dieťa R. K. sa narodil v nemocnici S. Na základe dohody rodičov mal bydlisko na V.. Únosom dieťaťa nedochádza

k zmene dohody o bydlisku dieťaťa. Uvedené „prest'ahovanie sa matky spoločne s maloletým dieťaťom“, ako označil protiprávne konanie matky dieťaťa Krajský súd v Prešove, je odňatie maloletého dieťaťa z opatrovania otca dieťaťa bez predchádzajúceho rozhodnutia súdu a bezdôvodné opustenie spoločnej domácnosti odporkyne (matky dieťaťa) spolu s maloletým dieťaťom bez súhlasu otca dieťaťa, proti jeho vôli a bez vedomia otca dieťaťa, ktorý žiadnym spôsobom neporušoval základné práva a slobody maloletého dieťaťa, a nepredstavoval pre maloleté dieťa, ani pre matku dieťaťa žiadnu hrozbu ujmy na základných právach a slobodách matky dieťaťa. Ďalej namietal, že rozhodnutie nebolo doručené v zákonom stanovenej lehote (do 10 dní odo dňa jeho vyhlásenia), ako aj to, že na rozhodnutí doručovanom účastníkom konania má byť podpis sudcu a nie súdnej asistentky. Poukázal aj na inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktorú videl v tom, že odvolací súd nezistil, resp. nedostatočne zistil skutkový stav veci nevyhnutný na určenie miestnej príslušnosti súdu pred začatím súdneho konania. Uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Následne podotkol, že súčasne s dovolaním proti výroku podáva dovolanie proti odôvodneniu uznesenia krajského súdu. Dovolaciemu súdu rozsiahlym spôsobom opísal „Chronologický prehľad priebehu súdneho konania o predmetnom návrhu navrhovateľa (otca dieťaťa) vo veci samej...“ a právne analyzoval postup súdov.

Matka maloletého dieťaťa ako aj jeho kolízny opatrovník považovali dovolanie otca maloletého za nedôvodné.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 31. augusta 2012 sp. zn. 2 CoP 69/2012 v časti, v ktorej krajský súd vyslovil, že na konanie vo veci je príslušný Okresný súd Vranov nad Topľou, podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolaním napadnuté uznesenie krajského súdu v napadnutej časti je spôsobilým predmetom tohto opravného prostriedku.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. účastník konania môže dovolaním napadnúť iba právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

O dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako odvolacích súdov rozhoduje

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a O.s.p.). Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že spôsobilým predmetom dovolania sú len právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu a že najvyšší súd je funkčne príslušný na rozhodovanie o dovolaniach smerujúcich proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov odvolacích.

Skutočnosť, že dovolaním napadnuté rozhodnutie vydal krajský súd ešte neznamená, že tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu krajského súdu ako odvolacieho súdu. V občianskom súdnom konaní totiž krajský súd môže rozhodovať nielen ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), ale aj ako súd prvého stupňa (napr. § 9 ods. 2 O.s.p.) a tiež ako súd nadriadený okresnému súdu (napr. § 105 ods. 3 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove, ktorý ako súd nadriadený Okresnému súdu Vranov nad Topľou rozhodol o miestnej príslušnosti. Rozhodovanie krajského súdu o miestnej príslušnosti na konanie vo veci nemožno stotožňovať s rozhodovaním krajského súdu ako súdu odvolacieho (§ 10 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 201 a nasl. O.s.p.). Za rozhodnutie odvolacieho súdu treba považovať také rozhodnutie súdu, ktorým bolo rozhodnuté v inštančnom konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa v rámci prípustných riadnych opravných prostriedkov. Rozhodnutie krajského súdu o miestnej príslušnosti v zmysle § 105 ods. 3 O.s.p. je síce rozhodnutím konečným, ale vyneseným mimo rámec inštančného postupu (predpokladom jeho rozhodovania nie je odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa). V takomto prípade krajský súd nerozhoduje ani ako súd prvého stupňa, ani ako súd odvolací. Keďže funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na rozhodnutie o dovolaní je daná len vtedy, ak sa dovolaním napáda rozhodnutie krajského súdu ako súdu odvolacieho, neexistuje tu žiaden funkčne príslušný súd, ktorý by mohol o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku rozhodnúť.

Chýbajúca funkčná príslušnosť ktoréhokoľvek súdu na prejednanie určitej veci, ktorá inak patrí do právomoci súdu, predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto konanie podľa § 104 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p. v časti (viď výrok tohto uznesenia) zastavil bez toho, aby bola preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia (porovnaj napr. aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. októbra 2011 sp. zn. 6 Cdo 184/2011, z 27. júla 2011 sp. zn. 6 Cdo 126/2011, z 23. novembra 2010 sp. zn. 5 Cdo 243/2010).

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 31. augusta 2012 sp. zn. 2 CoP 69/2012 v časti, v ktorej potvrdil uznesenie Okresného súdu Vranov nad Topľou z 30. mája 2012 č.k. 4 P 102/2012-156, podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 O.s.p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd uznesením. Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky vyššie uvedených uznesení, preto dovolanie podľa § 239 O.s.p. nie je prípustné.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie netrpí niektorou z nich. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh

na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. nenamietal a tieto nezistil ani dovolací súd.

Dovolateľ tvrdil, že konanie súdu je postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., rozhodnutie krajského súdu považoval za zmätočné (aj jeho výrok vzhľadom na nedostatočne špecifikovaný predmet priamo vo výroku rozhodnutia).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že vyššie uvedená námietka dovolateľa je nedôvodná.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku (v danom prípade aj uznesenia s poukazom na § 167 ods. 2 O.s.p.) súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo

nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie uznesenia bolo presvedčivé.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa stručne a zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia (pokiaľ ide o ustanovenie opatrovníka maloletému dieťaťu). Rovnako krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil ako aj dôvody, pre ktoré rozhodol, že na konanie je príslušný Okresný súd Vranov nad Topľou. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu (napr. I. ÚS 188/06). Rovnako má dovolací súd za to, že výrok rozhodnutia krajského súdu ako súdu nadriadeného (prvý výrok) a aj ako súdu odvolacieho (druhý výrok) sú postačujúce a nemožno im nič vytknúť.

Dovolateľ ďalej poukázal na to, že odvolací súd nenariadil pojednávanie (§ 214 ods. 1 O.s.p.). K tejto dovolacej námietke najvyšší súd uvádza nasledovné.

Na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 1 a 2 O.s.p.).

Po preskúmaní spisového materiálu v prejednávannej veci dovolací súd zistil, že krajský súd o odvolaní otca maloletého dieťaťa rozhodoval bez nariadenia pojednávania, pričom sa opieral o ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. majúc za to, že v tomto prípade nebola splnená žiadna z podmienok ustanovenia § 214 ods. 1 O.s.p., za ktorých je odvolacie pojednávanie treba nariadiť. Odvolací súd nemal potrebu zopakovať ani doplniť dokazovanie, v prejednávannej veci nejde ani o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a vzhľadom k povahe prípadu má dovolací súd za to, že nejde ani o vec

dôležitého verejného záujmu. Existencia dôležitého verejného záujmu v konaní sa predpokladá len vtedy, ak by otázky, ktoré sú predmetom konania, mohli mať širší spoločenský dopad a ak by ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov konania mohla byť významná i pre iné subjekty, o ktoré v preskúmvanej veci nejde (porovnaj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 227/2011, 1 Cdo 115/2010 etc.). Odvolací súd z uvedených dôvodov nenariad'oval ústne pojednávanie vo veci a s jeho postupom sa stotožňuje aj dovolací súd.

K ďalším námietkam dovolateľa dovolací súd v krátkosti uvádza, že pokiaľ ide o námietku absencie podpisu sudcu na rozhodnutí doručovanom účastníkovi konania, je potrebné uviesť, že v zmysle vyhlášky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresne súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy sa rozlišuje prvopis rozsudku, ostatné výtlačky sa považujú za rovnopisy rozsudku. Ak predpisy o konaní pred súdmi neustanovujú inak, prvopis rozhodnutia súdu vlastnoručne podpisuje predseda senátu, samosudca alebo súdny úradník, ktorý rozhodnutie vydal (§ 61 vyhlášky). Preto rovnopisy už nie je potrebné podpisovať sudcom, resp. predsedom senátu.

K tvrdeniu dovolateľa, že ak krajský súd rozhodol v rámci jedného uznesenia o dvoch veciach, mal tomu predchádzať postup súdu podľa § 112 O.s.p., dovolací súd dodáva, že je úplne bežnou praxou súdov, keď sa v rámci jedného rozhodnutia rozhodne o viacerých opravných prostriedkoch účastníkov konania alebo prípadne ako aj v danej veci zároveň o miestnej príslušnosti. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by súd takto nemohol rozhodnúť v rámci jedného konania, pričom každý výrok má samostatnú časť odôvodnenia. Dovolací súd v tomto prípade ani nevidel dôvod na postup podľa § 112 O.s.p., keďže nešlo o dve konania.

Pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že ani skutočnosť, že by súd v zákonom ustanovenej lehote (v danej veci v 10 dňovej) nezaslal účastníkovi rozhodnutie, nemalo by toto za následok odňatie možnosti účastníka konania pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Na základe uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že súdy postupovali v zmysle príslušných zákonných ustanovení, pri prejednávaní veci procesne nepochybili a svojím postupom neodňali dovolateľovi možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd ďalej skúmal, či konanie nebolo postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p.

Neoddeliteľnou súčasťou práva na spravodlivý proces je aj garancia toho, aby vo veci rozhodoval nestranný, nezávislý a nezaujatý sudca. Nestrannosť, nezávislosť a nezaujatosť sudcu je jedným z hlavných predpokladov spravodlivého rozhodovania a jednou z hlavných predpokladov dôvery občanov a iných subjektov práva v právo a právny štát.

Sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o dovolaní. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 1 až 3 O.s.p.).

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Uvedenému cieľu zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu k veci alebo jeho osobného vzťahu k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by mohol ovplyvniť jeho objektívny pohľad na vec, a preto vyvoláva pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Pomer sudcu k veci je daný najmä vtedy, ak sudca má svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci. Môže ísť o prípady, ak je sudca priamo zainteresovaný na výsledku konania (napr. je účastníkom konania), prípadne má na tomto výsledku nepriamy záujem (napr. ako vedľajší účastník) alebo získal informácie o veci tzv. neprocesným spôsobom, t.j. inak ako dokazovaním a vnímaním všetkého, čo vyšlo za konania najavo v zmysle § 132 O.s.p. O kvalifikovaný pomer sudcu k účastníkom konania (ich zástupcom) ide najmä vtedy, ak by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim.

Základom pre vylúčenie sudcu, ako to vyplýva z už uvedeného stručného výkladu ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie však domnienka účastníka o možnej neobjektívnosti sudcov.

Dovolací súd nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by bolo možné konštatovať, že vo veci konali a rozhodovali vylúčení sudcovia a to či už na okresnom alebo na krajskom súde.

Dovolateľ ďalej namietal, že vo veci rozhodli sudcovia, ktorí neboli miestne príslušní.

Okresný súd Bratislava V postúpil vec Okresnému súdu Vranov nad Topľou, pričom toto postúpenie namietal otec maloletého dieťaťa. Podľa § 88 ods. 1 písm. c/ O.s.p. namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého má maloletý na základe dohody rodičov alebo rozhodnutia súdu, prípadne iných rozhodujúcich skutočností svoje bydlisko, ak ide o vec starostlivosti o maloletých. Podľa § 105 ods. 1 veta prvá O.s.p. súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88. Podľa § 105 ods. 2 O.s.p. ak súd podľa odseku 1 zistí, že nie je miestne príslušný, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia alebo ju za podmienok uvedených v § 11 ods. 3 predloží Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. O tomto postúpení súd upovedomí účastníkov. Podľa § 105 ods. 3 O.s.p. ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, alebo účastník postúpenie namieta do 15 dní od doručenia upovedomenia o postúpení, predloží vec na rozhodnutie svojmu nadriadenému súdu; jeho rozhodnutím je viazaný aj súd, ktorému má byť vec podľa rozhodnutia nadriadeného súdu postúpená. Nadriadený súd rozhodne do 30 dní od predloženia veci.

Podľa názoru dovolacieho súdu uznesením krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva dovolateľa na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy. Súdny postupovali v zmysle príslušných ustanovení O.s.p. a rozhodnutie krajského súdu dovolací súd považuje za správne.

Pre úplnosť sa uvádza, že v danej veci bol postup podľa § 177 ods. 2 O.s.p. vylúčený (nepriehádzal do úvahy), pretože nedošlo k zmene okolností, podľa ktorých sa posudzuje príslušnosť. V čase začatia konania (24. apríla 2012) sa totiž maloletý spolu so svojou matkou zdržiaval v obvode Okresného súdu Vranov nad Topľou. Navyše Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením zo 16. apríla 2012 sp. zn. 9 P 129/2012 zveril maloleté dieťa do osobnej

starostlivosti matky, pričom obaja (matka a dieťa) už mali v obvode tohto okresného súdu v čase začatia konania svoje bydlisko. K pojmu „bydlisko“ dovolací súd navyše dodáva, že tento pojem sa vykladá fakticky (materiálne), a preto za rozhodujúce sa považuje, kde sa v skutočnosti účastník konania zdržuje s trvalým úmyslom (v tomto prípade možno hovoriť o bydlisku matky, ktorej bolo dieťa predbežným oparením zverené do osobnej starostlivosti).

Dovolateľ uviedol, že súdy mu nezaslali potvrdenie o prevzatí a pridelení veci zákonnému senátu Krajského súdu v Prešove, čo taktiež považuje za porušenie práva na zákonného sudcu.

Pokiaľ ide o toto tvrdenie dovolateľa, že v prípade pridelenia veci senátu „2 CoP“ odvolací súd nevydal pre účastníkov potvrdenie o prevzatí a pridelení veci v zmysle požiadavky § 51 ods. 9 zákona o súdoch, dovolací súd konštatuje, že postupom krajského súdu nedošlo k porušeniu tohto ustanovenia zákona, pretože treba zohľadniť, že krajský súd v skúmanom prípade nekonal ako súd prvého stupňa, t.j. nekonal o „úvodnom podaní“ na začatie konania, o prevzatí a pridelení ktorého sa navrhovateľovi vydáva (nie zasiela) spomínané potvrdenie, ale konal a rozhodoval ako súd odvolací. Odvolacie konanie je pokračovaním prvostupňového konania, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že v prípade vrátenia veci odvolacím súdom na opätovné prerokovanie a rozhodnutie súdu prvého stupňa, tento pokračuje v konaní pod pôvodnou spisovou značkou prvostupňového konania. Táto námietka je teda taktiež nedôvodná.

Dovolací súd preto dospel k záveru, že v preskúmanej veci nie sú dané dôvody prípustnosti dovolania ani podľa § 237 písm. g/ O.s.p.

Pokiaľ ide o námietku spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že dovolateľ namietal aj skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia), rovnako ako ani vada v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 31. augusta 2012 sp. zn. 2 CoP 69/2012 v časti, v ktorej potvrdil uznesenie Okresného súdu Vranov nad Topľou z 30. mája 2012 č. k. 4 P 102/2012-156 odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2013

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířova